basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2026

GAUTENG

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A:	Drama	(40)
AFDELING B:	Kortverhale	(40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

   AFDELING A: DRAMA
   Beantwoord die vrae oor die drama *(Perdekrag)* wat jy bestudeer het.

   OF

   AFDELING B: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.

7. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 90 minute

   OF

   AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA **Beantwoord slegs die EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. *Perdekrag*	40	4
OF		
AFDELING B: KORTVERHALE **Beantwoord AL TWEE kortverhale.**		
2. "Die wedloop"	20	9
EN		
"My broer se kraai"	20	11

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –	
LUCKY:	– en nou dink julle as ek hier rondhang, gaan ek "insig kry in my probleem"? Fat bleddie chance!	
WILMA:	Die idee is vir jou om te leer. Hierdie perde kan jy nie boelie nie. Hulle sien dwarsdeur jou.	5
LUCKY:	*(Desperaat.)* Wat de hel wil jy hê moet ek doen?	
WILMA:	Jy kan begin deur die perde se vertroue te wen.	
LUCKY:	Ag, spaar my dit! *(Hy beduie na Kaizer.)* Moet ek hom agter sy oor kielie dat sy been soos 'n brakkie s'n skop-skop? *(Hy lag vir sy eie grap.)*	
WILMA:	Lyk dit vir jou of Kaizer jou vertrou? Hm? Of Tinkerbelle? (*Lucky aarsel.)* Toe, sê my? Volg hulle jou net omdat jy vra? Lig hulle 'n poot sodat jy –	10
LUCKY:	*(Gil uit frustrasie.)* Dêmmit! Hoe moet ek – ? Jy het grootgeword met die goed.	

1.1 "Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –" (Reël 1)

1.1.1 Wat was die straf wat die magistraat vir Lucky gegee het? (1)

1.1.2 Waar moes Lucky hierdie straf uitdien? (1)

1.1.3 Waarom het Lucky nie met troeteldiere "grootgeword" nie? (1)

1.1.4 Lucky het vir Lady Jane geskrik en weggehardloop.

Wat het Wilma gedoen nadat Lucky weggehardloop het? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"Hulle sien dwarsdeur jou." (Reël 4 en 5)

Met hierdie woorde bedoel Wilma dat perde ...

A baie goed kan sien.
B weet wanneer mense siek is.
C hulle nie aan mense steur nie.
D kan aanvoel of mense goed of sleg is. (1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die eienaar van die perdeplaas wou hê dat Lucky en Binki haar <u>mevrou Botes</u> noem. (1)

1.4 Lucky se woorde sê vir ons hoe Lucky voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by Lucky se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 tot 1.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.4.1	"… ryk rotte gee meer om vir diere ..."	A	Lucky was ongeduldig met Lady Jane.
1.4.2	"Sy het net haar eie two-by-two's."	B	Lucky het van sokker gehou.
1.4.3	"Maar hoe de hel gaan ek jou impress?"	C	Lucky het gespot oor sy ma wat werk toe loop.
1.4.4	"Lig jou bleddie poot!"	D	Lucky was kwaad omdat hy arm was.
		E	Lucky het gevoel dat Wilma hom nie vertrou nie.

(4 x 1) (4)

1.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Wilma het vir Lucky vertel van die kinders wat by haar kom perdry.
- Wilma het Lucky se selfoon gevat en in haar sak gesit.
- Wilma het vir die prokureur gesê dat Lucky by die grootpad vir haar wag.
- Wilma het vir Lucky gewys wat hy moes doen. (4)

1.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.6.1 en 1.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is dat perde mense kan help om (1.6.1) (gesond/ ryk) te word. Een van die lesse wat 'n mens uit die drama kan leer, is dat jy (1.6.2) (met ander mense moet raas oor verkeerde dinge/die beste van jou eie omstandighede moet maak). (2)

1.7 Waarom kan ons sê dat Wilma nie moed opgegee het met Lucky nie, al het hy verkeerd opgetree? (1)

1.8 Waarom was dit verkeerd van Lucky om Binki se kontaklys te verander? (1)

1.9 Hoe sou jy gevoel het as jy Lucky was en jy op die perdeplaas moes gaan werk? (1)

1.10 "Dêmmit! Hoe moet ek – ?" (Reël 12)

Waarom laat die skrywer vir Lucky die woord "Dêmmit!" gebruik? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

BINKI: Nee, my ma het gesê sy is te –
LUCKY: – sy's te besig om weer 'n hond te hê. Jip, natuurlik.
BINKI: *(Skud haar kop hartseer.)* Ja, maar sy is regtig –
LUCKY: Aag, dis oukei. Jy het mos nou al hierdie perde. *(Lucky maak lawwe galopbewegings om die oomblik op te vrolik. Binki lag vir hom. Sy hou haar hand uit vir haar foon. Lucky spring weg van haar en begin weer te tik.)* Nee, wag, ek sit net 'n nuwe naam in.
BINKI: Jy het dan al joune ingetik.
LUCKY: Ja, maar hierdie een is nou my ander naam. "Extra Lucky". En my naam is eerste by jou contacts. En die nommer is 7-7-7.
BINKI: *(Lag, maar probeer haar foon by hom gryp.)* Nee, man, gee my foon! *(Hulle stoei speels om besit van die foon. Lucky bly voor Binki wegdans. Binki gryp in die lug rond. Die spel word al wilder ...)*

1.11 Wat was Binki se hondjie se naam? (1)

1.12 Noem TWEE dinge wat tydens die brand gebeur het wat Binki hartseer gemaak het. (2)

1.13 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (1.13.1 tot 1.13.4) en die antwoord neer.

elf; naweke; Sabrina; onderwyser; twaalf; Grace; besigheidsvrou; vakansies

1.13.1 Binki het haar ma ... genoem. (1)

1.13.2 Binki se ma was baie besig, want sy was 'n ... (1)

1.13.3 Binki se ma het haar soms ... kom haal om by haar te gaan kuier. (1)

1.13.4 Binki het graad ... deur korrespondensie gedoen. (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die antwoord neer.

"Jip, **natuurlik**." (Reël 2)

Dit is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking). (1)

1.15 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 tot 1.15.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.15.1	Binki wou nie met vreemde mense praat nie.	A	Binki het Lucky probeer waarsku dat Wilma agter hom staan.
1.15.2	Binki het haar lewe gewaag om haar hondjie te red.	B	Binki se ma het die foon in haar oor neergesit.
1.15.3	Binki wou weet waarom haar ma haar weer nie wou kom haal nie.	C	Binki het op haar eie klein takies op die perdeplaas gedoen.
1.15.4	Die perde en mense by die perdeplaas was genoeg vir Binki.	D	Binki het besluit sy het haar ma nie nodig nie.
		E	Lucky het gedink dat Binki hom sou haat as sy weet wat hy aan diere gedoen het.

(4 x 1) (4)

1.16 Net soos Lucky, is Binki ook gestraf deur by die perdeplaas te werk.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.17) en die letter (A–D) neer.

Die woorde "*(Skud haar kop hartseer.)*" in reël 3 is skuinsgedruk en tussen hakies, want dit ...

A beklemtoon dat Binki ongelukkig is.
B wys wat die karakter op daardie oomblik doen.
C wys vir die gehoor dat hulle hartseer moet wees.
D maak die gesprek tussen die karakters interessant. (1)

1.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 en 1.18.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die drama (1.18.1) (het Binki graag die perde gelei/was Binki bang vir die perde). Aan die einde van die drama was Binki (1.18.2) (tevrede/ongelukkig) om saam met die perde op die plaas te bly. (2)

1.19 Waarom was dit goed vir Wilma dat Binki op die perdeplaas gewerk het? (1)

1.20 Hoe het Lucky se straf hom positief verander? (1)

1.21 Lucky het Binki van die begin af geterg.

1.21.1 Wat sou jy anders as Lucky gedoen het? (1)

1.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2: *KINDERS VAN DIE AARDE* – Charles Fryer

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE WEDLOOP" – Pirow Bekker
EN
VERHAAL B: "MY BROER SE KRAAI" – Chris Barnard

VERHAAL A: "DIE WEDLOOP" – Pirow Bekker

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

Gelukkig is daar niemand anders in die tent nie. Hy koop twee horinkies en prop een in my hand.
"Vat so. Kom ons gaan eet hier agter."
Met die roomys half onder my blad volg ek gedwee. Hy mag nie sien dat ek bang is nie. Ek hou my oë op die skraal, harde kuite wat so kordaat voor my uit gaan, by die tent uit. Hoeveel keer het ek nie die afgelope jaar daardie hakskene gesien wat so binnetoe swaai as hy hulle van die grond optel nie!
Haatlike hakskene.
Agter die tent teen die muur waar daar 'n klomp geroeste blikke lê, en waar ons uit die gesig is, eet ons in stilte.
"Hoe hardloop jy vanjaar?"
Ek het nie verwag dat hy dit so pront sal vra nie.
"Ag ... ek weet nie."
"Het jy baie geoefen?"
"Nee wat. En jy?"
"Ek ook nie."

2.1 "Vat so. Kom ons gaan eet hier agter." (Reël 3)

2.1.1 Met wie praat Vis hier? (1)

2.1.2 By watter plek is hulle? (1)

2.1.3 Hulle is besig om roomys te eet.

Waarom mag hulle eintlik nie roomys eet nie? (1)

2.1.4 Wat wou Vis hê moes hulle doen nadat hulle roomys geëet het? (1)

2.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.2) en die letter (A–D) neer.

Met "Haatlike hakskene" in reël 8 bedoel Salmon dat Vis …

A se voete vuil was.
B se hakskene seer was.
C sy grootste teenstander was.
D sonder skoene gehardloop het. (1)

2.3 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.3.1 tot 2.3.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.3.1	"Vandag gaan jy hulle droog hardloop."	A	Vis was kwaad vir Salmon, want Salmon het gedink hy kies elke keer die vinnigste baan.
2.3.2	"Ek sit twee rand op die swartkoppie!"	B	Die atletiekonderwyser het geglo sy atlete sal die beste vaar.
2.3.3	"Wil jy sê ek kroek?"	C	Salmon se ouers was dankbaar dat Vis hulle seun gehelp het.
2.3.4	"Dis mos wat jy wou gehad het!"	D	Oom Drieman was so opgewonde dat hy op Salmon gewed het.
		E	Salmon het baklei omdat hy bang en teleurgesteld was.

(4 x 1) (4)

2.4 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die Super-Fast se <u>regterbaan</u> was die vinnigste. (1)

2.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Vis het hulle eie wedloop met Salmon op sy rug gehardloop.
- Die twee seuns het by Vis se huis met die karretjies gaan speel.
- Vis en Salmon is oor die luidspreker geroep om te gaan hardloop.
- Salmon moes saam met die ander atlete in die koelte gaan rus. (4)

2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie kortverhaal is (2.6.1) (goeie sportmangees/kompetisie tussen grootmense). Een van die lesse wat 'n mens uit die verhaal kan leer, is dat (2.6.2) (wen nie die belangrikste ding is nie/jy nooit mag verloor nie). (2)

2.7 Waarom was dit mooi van Vis dat hy nie alleen die wedloop gaan hardloop het nie? (1)

2.8 Waarom was dit verkeerd van Salmon om Vis die skuld vir alles te gee? (1)

2.9 Hoe sou jy in Salmon se situasie optree as jy jou voet voor 'n belangrike kompetisie gesny het? (1)

2.10 "Hoe hardloop jy vanjaar?" (Reël 11)

Waarom laat die skrywer vir Vis hierdie vraag vra? (1)

EN

VERHAAL B: "MY BROER SE KRAAI" – Chris Barnard

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Ons het hom hoor lag met die wegraak.
Die hok het oopgestaan. Daar het nog van die kraai se vere rondgelê en daar was 'n paar droë bloedspatsels teen die dak. Die stukkie brood in die hok het later verdroog en die drinkbakkie se water het verdamp.
My broer het nie weer by die hok gekom nie. Niemand het weer oor die kraai gepraat nie. Dié episode was afgesluit. En tog ook nie afgesluit nie: want die kraai se afwesigheid was aan elke eettafel teenwoordig, in elke gesprek, in elke stilte.
Maar drie dae later, die oggend, het ek net ná dagbreek wakker geword en in die bed gelê en luister hoe dit bietjie vir bietjie op die werf Woensdag word. Simon het met die voetpad aangesing gekom, toe was daar melkemmers, toe het die hoenders uit die mangobome afgefladder en kloekend weggestap.

2.11 Waarom was daar vere en bloed in die hok? (Reël 2 en 3) (1)

2.12 Gee TWEE redes waarom die broer die kraai wou hou. (2)

2.13 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.13) en die antwoord neer.

Die hoenders het "**kloekend**" weggestap. (Reël 11)

Dit is 'n voorbeeld van ('n vergelyking/klanknabootsing). (1)

2.14 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (2.14.1 tot 2.14.4) en die antwoord neer.

olie; weggee; hond; papegaai; vleis; loslaat; vrugte; salf

2.14.1 Die kraai het graag ... geëet. (1)

2.14.2 Die broer het probeer om ... aan die kraai se seerplekke te smeer, maar die kraai het hom gekrap. (1)

2.14.3 Die broer se gesin het gedink hy moet die kraai ... (1)

2.14.4 Die verteller het gedink sy broer moet liewer vir hom 'n ... kry as 'n kraai. (1)

2.15 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.15.1 tot 2.15.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		**KOLOM B**	
2.15.1	Die broer het 'n hok gebou.	A	Die broer het elke dag met die kraai gepraat en hom gepaai.
2.15.2	Die broer het geheg geraak aan die kraai.	B	Die verteller het mooi gedink oor wat hy vir die broer van die kraai sou sê.
2.15.3	Dit was nie mooi om na die kraai te kyk nie.	C	Die kraai het gulsig geëet.
2.15.4	Die broer het met die verteller oor die kraai gepraat.	D	Die kraai het na die draad gepik en geklap.
		E	Die gesin het die hok vermy.

(4 x 1) (4)

2.16 Toe die broer die kraai in die veld opgetel het, het hy gesien die kraai se een poot het seergekry.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.17) en die letter (A–D) neer.

"Dié episode was afgesluit. En tog ook nie afgesluit nie: ..." (Reël 6)

Hierdie woorde sê vir ons dat ...

A die broer die hok begin afbreek het.
B die kraai nie weer teruggekom het nie.
C almal nog steeds aan die kraai gedink het.
D die broer na 'n ander troeteldier gesoek het. (1)

2.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 en 2.18.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die verhaal wil die broer net doen (2.18.1) (wat goed is vir die kraai/wat homself gelukkig maak). Aan die einde besef hy dat die kraai in 'n (2.18.2) (toegemaakte/oop) hok moet bly en self besluit waar hy wil wees. (2)

2.19 Waarom was die kraai nie goed vir die broer se lewe nie? (1)

2.20 Waarom kan ons sê dat die verhaal positief vir die kraai geëindig het? (1)

2.21 Die broer het die kraai hanteer soos hy goedgedink het.

2.21.1 Wat sou jy anders met die kraai gedoen het as jy die broer was? (1)

2.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou